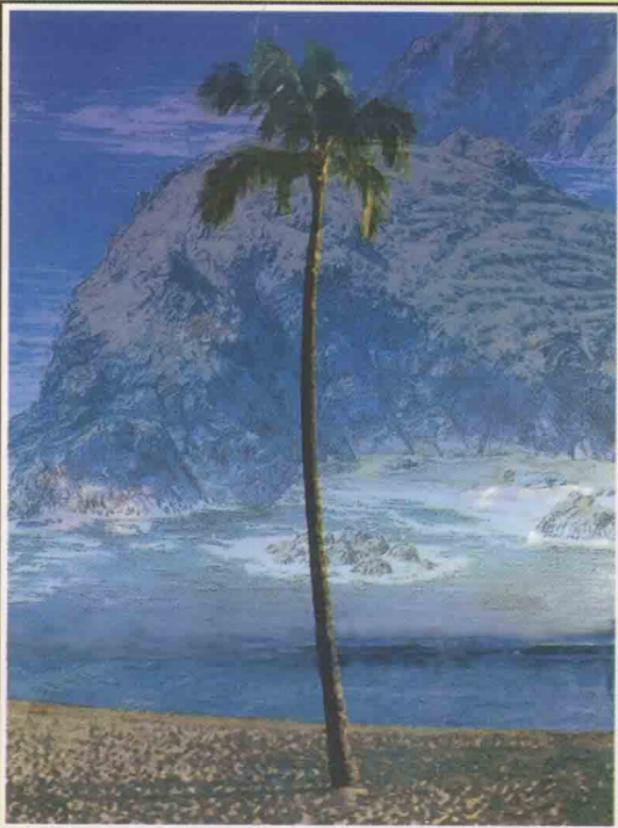

چەت ئەل نادىر ئەدەبىي ئەسەرلىرىدىن تاللانما

كىشىق ئەمال

ژيۇل ۋېپرن [فرانسىيە]

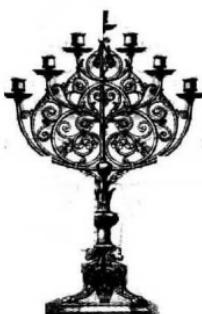
شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى

چەت ئەل نادر ئىدەبىي ئەسەرلىرىدىن تاللانما

سېرىلىق ئارال

ژيۇل ۋېرن [فرانسىيە]

تەرجىمە قىلغۇچى: توختى باقى

بۇ كىتاب جۇڭگۇ بالىلار - ئۆسۈرلەر نەشرىياتىنىڭ 2000 - يىل
12 - ئاي 1 - نەشرى 1 - باسىسىغا ئاساسەن تىرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

چەت ئەل نادىر ئەدەبىي ئىسمىلىرىدىن تاللانما
سىرىلىق ئارال

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتۇ سۈرهەت نەشرىياتى نەشر قىلىدى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتى

شىنجاڭ مورتوم (MORTOM) مەتبىءە چىلىك چەكللىك

شىركىتىدە بەت ياسالدى

شىنجاڭ شىنبوۋىن مەتبىءە چىلىك چەكللىك شىركىتىدە بېسىلىدى

2006 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى، 2009 - يىل 8 - ئاي 2 - بېسىلىشى

فورماتى: 6.5 1/32 787×970 mm باسما تاۋىقى:

ISBN 978-7-80658-929-8

باھاسى: 7.50 يۈەن

本书根据中国少年儿童出版社 2000年 12月第 1 版第 1 次
印刷版本翻译出版。

责任编辑: 穆巴拉克·阿帕尔

美术编辑: 阿扎提·巴拉提
叶尔江·铁流

责任校对: 吐尔洪·吐尼亚孜
艾比布拉·艾力

审 定: 亚森·吾不力哈斯木
吐尔洪江·苏里坦

世界经典文学作品赏析

神秘岛 (维文)

托合提·巴克 译

新疆美术摄影出版社出版

新疆新华书店发行

新疆漠尔通(MORTOM)印刷有限责任公司制版

新疆新博文印刷有限公司印刷

2006年5月第1版 2009年8月第2次印刷

开本: 787×970 毫米 1/32 印张: 6.5

ISBN 978-7-80658-929-8

定价: 7.50 元

如遇质量问题请与新疆美术摄影出版社出版科联系

电话: 0991-4521461

ئاپتورنىڭ قىسىقچە تەرجىمەھالى

ژيۇل ۋېرن (1828 — 1905) فرانسىيىنىڭ ئىلمىي فانتازىيە ۋە ئېكسىپېدىتىسىيە رومانى يازغۇچىسى. ئۇ، نانت شەھىرىدىكى بىر سودىيە ئائىلىسىدە تۈغۈلغان، 19 يېشىدا پارىزغا كېلىپ قانۇن ئوقۇغان، ئوقۇش پۇتتۇر-گەندىن كېيىن سودىيە بولۇشنى خالىمای، تىياترخا-نىغا سەھنە ئەسىرى يېزىپ بەرگەن.

ژيۇل ۋېرننىڭ 66 پارچە رومانى ۋە سەھنە ئەسىرى، شۇنىڭدەك ئالىتە توملۇق «ئۈلۈغ ساياھەتچى ۋە ئۇنىڭ ساياھەت تارىخى» دېگەن ئەسىرى بار. باش تېمىسى «مەلۇم بولغان ۋە مەلۇم بولمىغان دۇنيادىكى ئاجايىپ ساياھەتلەر» دېگەن بىر يۈرۈش ئىلمىي فانتازىيە ۋە ئېكسىپېدىتىسىيە رومانلىرى ئۇنىڭ ئاساسلىق مۇۋەپىه-قىيىتى بولۇپ، بۇ رومانلارنىڭ يېزىلىش دائىرسى يەر شارىدىن ئالىم بوشلۇقىغىچە، گېئولوگىيە، جۇغرافىيە-دەن دېڭىز قاتنىشى ھەم ئالىم قاتنىشىغىچە ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. مەشھۇر تىبلوگىيە «كايستان گرانتىنىڭ پەرزەتلىرى»(1868)، «دېڭىز ئاستىدىكى 20

مېڭ مىللەق سەپەر» (1870) ۋە «سەرلىق ئارال» (1875) ئۇنىڭ ۋە كىللىك خاراكتېرگە ئىگە ئەسەرلىرىدۇر. «سەكسەن كۈنلۈك يەر شارىنى ئايلىنىش سەپىرى» (1873) ئەڭ قارشى ئېلىنىغان ئەسەرلەرنىڭ بىرىدۇر. باشقا مۇھىم ئەسەرلىرىدىن يەنە «ھاۋا شارىدىكى بەش ھەپتە» (1863)، «يەر مەركىزىگە ساياهەت» (1864)، «يەر شارىدىن ئاي شارىغىچە» (1865)، «ئاي شارىغا ساياهەت» (1870)، «ماشىنا ئارال» (1895) قاتارلىق ئىلمىي فانتا زىيە ئۆسلۈبىدا يېزىلغان كۆپلىكەن رومانلىرى بار.

زى يول ۋېرن «ئىلمىي فانتازىيە ھېكايلىرىنىڭ پېشۋاسى» دەپ تەرىپلەنگەن. ئۇنىڭ ئەسەرلىرىدە 19 - ئەسىر «ماشىنا دەۋرى» دىكى كىشىلەرنىڭ تېبئەتنى بويىسۇندۇرۇش، دۇنيانى ئۆزگەرتىش ئىرادىسى ۋە خىيالى ئوبرازلىق ۋە مۇبالىخە قىلىنىغان ئاساستا ئەكس ئەتتۇ. رۇلگەن ھەممە غەرب بىلەن يابۇنىيە ھازىرقى زامان فانتازىيە ھېكايلىرىنىڭ باشلامچىسى بولۇپ قالغان. ئېلىمىز فانتازىيە ھېكايلىرىنىڭ كۆپىنچىسىمۇ ئۇ. نىڭ ئەسەرلىرىدىن ئىلهاام ئېلىپ يېزىلغان ۋە ئۇنىڭ ئەسەرلىرىنىڭ تەسىرىگە ئۈچۈرغان. زى يول ۋېرننىڭ ئە سەرلىرى رېئاللىق بىلەن خىيالنى ئۇستىلىق بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، بەزى مۇھىم ئىجتىمائىي تارىخىي ۋەقە- لەرنى ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە ئەكس ئەتتۈرۈپ،

جاھانگيرلىككە، مۇستەملىكىچىلىككە ۋە قۇللىق تو-
زۇمگە قارشى تۈرىدىغان ئىلغارلىق خاھىشلىرىنى يو-
رۇتۇپ بەرگەن. ئۇ ئىلىم - پەن بىلىملىرى ئاساسىدا
كەلگۈسىنى دادىل قىياس قىلغان، ئۇنىڭ بىرمۇنچە
ئىلمىي قىياسلىرىنىڭ ئاساسەن توغرىلىقى كېيىنكى
ئەمەلىيەت ئارقىلىق ئىسپاتلانغان.

زى يول ۋېرنىنىڭ ھېكايدىلىرىنىڭ تىلى راۋان، ۋەقه-
لىكى چىگىش، پېرسوناژلىرى جانلىق بولۇپ، كىشىنى
بەكلا جەلپ قىلىدۇ، ئۇنىڭغا بىلىم، قىزىقىش ۋە ئە-
جادىيلق مۇجەسىمەلەشكەن. ئۇ ئوتتۇرىغا قويغان تە-
بىئىي پەن جەھەتتىكى نۇرغۇن بېشارەت ۋە قىياسلار
ھېلىدەممۇ كىشىلەرنىڭ تەسەۋۋۇرىغا ئىلھام بىرمەكتە.
ئۇنىڭ ئەسەرلىرى نەچچە ئون خىل تىلغا تەرجىمە قە-
لىنىپ، دونيانىڭ ھەرقايىسى جايلىرىغا كەڭ تارقىلىپ،
سانسازلىغان ئوقۇرمەنلەرنىڭ ياقتۇرۇپ ئوقۇشىغا سازا-
ۋەر بولدى.

1865 - يىلىنىڭ بىر كۈنى قاتتىق بوران چىقتى.
 يەر - جاھانغا ئاپەت يېغىۋاتقان ئاشۇ پەيتتە هاۋا بوشلۇ.
 قىدىمۇ كىشىنى ھېرەتتە قالدۇرىدىغان بىر كۆرۈنۈش
 پەيدا بولدى: ھىدروگەن گازى قاچىلانغان بىر شارنى
 قۇيۇن ئۇچۇرۇپ ئېلىپ كەتتى. شارغا ئېسىلغان سېۋەتتە
 بەش يولۇچى بار ئىدى. بوران ئېلىپ كەتكەن بۇ شار
 ئېگىز بوشلۇقا چىققاندىن كېيىن قارا قۇيۇنىڭ ئوتتۇ.
 رسىدا پىرقىراپ، سائىتىگە 90 دېڭىز مىلى * تېزلىكتە
 ماڭدى.

— بىز كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتىمىزما؟

— ياق! سىمت ئەپەندى! چۈشۈپ كېتىۋاتىمىز!

— ئۇنداقتا، ئېغىر نەرسىلمەرنىڭ ھەممىسىنى
 تېزدىن تاشلىۋېتىڭلار!

1865 - يىلى 23 - مارت كۈنى سىنج ئوکيانىنىڭ بىد-
 پايان ئاسىمىندا ئۇشتۇمتوت ۋاقىرغان قاتتىق ئاۋازلار
 ياشىرىدى. شار سېۋىتىدىكى بەش يولۇچىنىڭ ئۆزلىرىدە-
 نىڭ قايىسى تەرەپكە كېتىۋاتقانلىقى، قانچىلىك مۇسابە
 ئۇچقانلىقىنى مۆلچەرلىگۈدەك ئىمكانييىتى يوق ئىدى.

* بىر دېڭىز مىلى 1852 مېتىرغا تاڭ — مۇھەررەردىن.

ئۇلار ھاۋا بوشلۇقىدا بوران ئىچىدە قالايمىقان ئايلىنىپ ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بولسىمۇ، ۋاقتىنچە ئامان - ئېسىمن ئىدى. ئوق - دورا، قورال - ياراغ ۋە ئوزۇق - تۈلۈكلىر تاشلىۋېتىلگەندىن كېيىن، شار يەنە ئاتموسفېرانيڭ يۈقدە - بىرى قەۋىتىگە كۆتۈرۈلدى. سېۋەتتىكى يولۇچىلار تۆۋەندە - دىكى بىپايان دېڭىزنى كۆرگەندىن كېيىن، بۇ خەتمەرنىڭ تېخىمۇ قورقۇنچىلۇق ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەيلا ئەڭ زۆرۈر بولغان نەرسىلەرنىمۇ تاشلى - ۋەتتى. ئۇلار شار ئىچىگە قاچىلانغان ھىdroگېن گازدە - نىڭ سىرتقا چىقىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، تۈرلۈك چارە - ئاماللارنى قوللاندى.

چۈش بولاي دېگەنده، دېڭىز ئاسمىنىدا ئۇچۇپ كې - تىۋاتقان شار ئاستا - ئاستا تۆۋەنلىپ كەتتى. شار ئىچىدە دىكى گاز ئاز - ئازدىن چىقىپ كەتكەنلىكتىن، ئۇ ئاس - تا - ئاستا سولىشىپ، سېۋەت بىلەن سۇ يۈزىنىڭ ئاردە - لىقى 600 فۇت * تەكلا قالدى. ھىdroگېن گازى بىر يېرىقتىن ئۈزۈلۈكسىز چىقىۋەردى، ئۇنى رېمونت قىلىش مۇمكىن ئەممەس ئىدى. ھىdroگېن گازى ئۇلارنىڭ شارىنىڭ جېنى ئىدى، ھىdroگېن گازى بولغاندىلا، ئاز - دىن ئۇلار بىپايان دېڭىز ئاسىمىنىدا لمىلەپ يۈرەلمىتتى.

* بىر فۇت (ئىنگىلەز چىسى دېپمۇ ئاتلىدۇ) 0.3048 مېترغا تەڭ - مۇھەررسىدىن.

شارنى يېنىكلىتىشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى چارىسى شارغا باغانغان سېۋەتنى كېسىپ تاشلاپ، يولۇچلار شارنىڭ سىرتىغا قاپلانغان تورغا ئېسىلىۋېلىش ئىدى. سېۋەتنىڭ شارغا باغانغان ئارغامچىلىرى كېسىپ تاشلانغاندىن كېيىن سېۋەت چۈشۈپ كېتىپ، شار ئىككى مىڭ فۇت ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. يولۇچلار شارنىڭ تو- رىغا ئېسىلىپ، پەستىكى چوڭقۇر دېڭىزغا كۆز تىكتى. غەربىي جەنۇبقا قاراپ ئۇچقان شار ئەتىگەندىن بېرى نەچچە يۈز دېڭىز مىلى يول باستى؛ سائەت تۆتلەرە، شار بىلەن سۇنىڭ ئارىلىقى پەقەن 500 فۇتتەكلا قالدى. شار بارغانسېرى سولىشىۋەردى، ئۇنىڭغا قاچلانغان ھىدرو- گېن گازى ناھايىتى ئاز قالغانىدى، نەق شۇ پەيتتە، غەربىي جەنۇب تەرەپتىن قۇرۇقلۇقنىڭ قارىسى كۆرۈندى. يېرىم سائەتتىن كېيىن، شارنىڭ ھېلىقى كۆرۈنگەن يەرگە يېتىپ بېرىشىغا بىر دېڭىز مىلىدەكلا ئارىلىق قالدى. يولۇچلار ئارغامچىنى چىڭ تۇتۇۋالدى. ئۇلار ئا- خىر قۇمساڭغۇ دېڭىز ساھىلىغا بېرىپ چۈشتى. يولۇ- چىلار بىر - بىرگە ياردەملىشىپ، تور ئارغامچىسىدىن بوشىنىپ چىقتى. يېنىكلىشىپ قالغان شار شامالدا گويا ياربانغاندىن كېيىن پاتلا هوشىغا كېلىپ ئۇچۇپ كەتكەن قۇشتىك، ھايال ئۆتمەي كۆزدىن غايىب بولدى. سېۋەتتە ئەسىلىدە بەش يولۇچى ۋە بىر ئىت بار ئىدى،

يەرگە تۆتلا ئادەم چۈشتى. ئېھىتىمال ئۇلارنىڭ يەنە بىر
ھەمراھىنى بايا شار دېڭىز دولقۇنىغا سوقۇلغاندا، دېڭىز
دولقۇنى ئېقىتىپ كەتكەن بولسا كېرەك. خەتلەرگە ئۇچ-
رىغان بۇ تۆت ئادەم پۇتلىرى يەرگە تەگەندىن كېيىنلا،
بىر ھەمراھىنى يوقلىقىنى بىلىپ ۋارقىرىشىپ كەت-
تى. بوراندا شار بىلەن ئۇچۇپ ئارالغا كېلىپ قالغان بۇ
ئادەملەر ھاۋا شارى كەسپىي ئۇچقۇچىلىرىمۇ ئەممەس،
ھاۋا سەيلىسىنى ياقتۇرىدىغان ھەۋەسكارلارمۇ ئەممەس، بەل-
كى رېچمۇند شەھىرىگە قاماپ قويۇلغان ئۇرۇش ئەسىر-
لىرى ئىدى.

بۇ قورقۇنچىلۇق جەنۇب بىلەن شىمال ئۇرۇشى
مەزگىلى ئىدى، رېچمۇند شەھىرى بىلەن بۇ جايىنىڭ
ئارىلىقى يەتتە مىڭ دېڭىز مىلى بولۇپ، ئۇ بۆلگۈنچە-
لمەرنىڭ قورغىنى ۋىرگىنىيە شتاتىنىڭ مەركىزى ئىدى.
ئەمدى بىز بۇ بەش يولۇچىنىڭ ئەھۋالغا نەزەر سېلىپ
باقايىلى: سايىرسى سىمت يېشى 45 لەردىكى ماسساچۇ-
سېتسلىق ئىنژېنېر بولۇپ، جەنۇب بىلەن شىمال ئۇ-
رۇشى مەزگىلىدىكى جەڭلەرنىڭ ھەممىسىگە دېگۈدەك
قاتناشقان. گېدىيون سېپىلىپت «نيويورك ئازانگارتلرى»
گېزىتىنىڭ مۇخېرى، سايىرسى سىمت بىلەن بىر
كۈننە ئەسىرگە چۈشكەن، بەستلىك، يېشى 40 تىن
ئاشمىغان، هوشىyar ئادەم. ئۇنىڭ تېنى بېجىرىم - ساغلام،

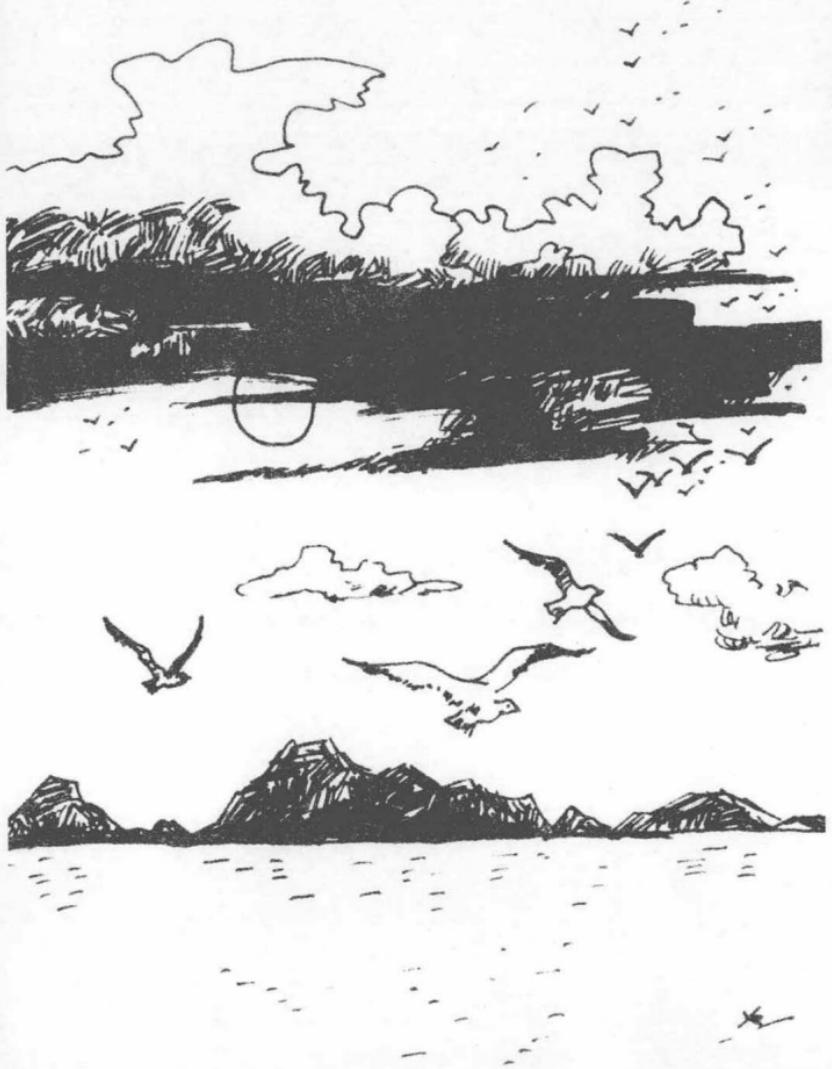
ھەرىكتى چاققان بولۇپ، ھەممە جەڭدە سەپىنىڭ ئالدىدا تۈرۈپ، بىر قولىدا خاتىرە دەپتىرىنى، بىر قولىدا ئالته ئاتارىنى تۇتۇپ، يامغۇرەك يېغۇۋاتقان ئوقلار ئارىسىدا يۈرۈپمۇ قەلىمىنى توختاتماي خاتىرە ۋە ماقالە يازاتتى. سايىرسىس سىمىتتىنىڭ خىزمەتكارى ناب قاۋۇل، ھېچنې-مىدىن قورقمايدىغان، 30 ياشلاردىكى نېگىر يىگىت بو-لۇپ، ئۇنىڭ ئاتا - ئانىسى قول ئىدى. سايىرسىس سىمت قوللۇقنى بىكار قىلغۇچىلار تەرەپدارى بولغانلىقتىن، ئۇنى ئاللىبۇرۇن ئازاد قىلغانىدى. ئۇ ئەركىنلىككە ئې-رىشكەن بولسىمۇ، خوجايىنىغا چەكسىز سادىق بولغاچقا، خوجايىنىنىڭ يېنىدا ئۆلۈشكە رازى ئىدىكى، ئۇنىڭدىن 40 ھەرگىز ئايىريلغۇسى كەلمەيتتى. دېڭىزچى پېنکرۇف ياشلارغا كىرىپ قالغان، قاۋۇل - بېجىرىم، تېنى ئاپتاتا كۆيۈپ كەتكەن، ئوتلۇق كۆزلىرى چاقناب تۇرىدىغان ئا-دەم ئىدى. ئۇ يەر شارىدىكى دېڭىزلارنىڭ ھەممىسىنى ئارىلىغان، ھەممە خېيىمەتەرنى كۆرگەن، يۈرەكلىك، دادىل، جىسۇر، ھەرقانداق ئىشقا تەۋەككۈل قىلىشقا تەي-يار ۋە ھەرقانداق ئەھۋالدا تېڭىرلىرىمىمايدىغان ئادەم ئىدى. خاربېرت براۋۇن تېخى بالا بولسىمۇ، ھەممە يىلەن ئۇنى ياقتۇراتتى. يولغا چىقىدىغان كۆنلى كەچتە ئەتراب قاپقا-راڭغۇ بولۇپ، سايىرسىس سىمت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى تەرەپ - تەرەپتنى كېلىپ مەيدانغا يىغىلدى. بەش ئەسىر

شار سېۋىتىنىڭ تۈۋىدە ئۇچراشتى، كېچە بەك قاراڭغۇ بولغانلىقتىن، ئۇلارنى ھېچكىم بايقيمىدى، بۇلارنىڭ ئۆزلىرىمۇ بىر - بىرىنى ئاران تەستە كۆردى. ئۇلار ئاستاغىنە سېۋەتكە جايلىشۇپلىپ ئار GAMچىنى يېشىۋە. تىپ ئوت تۇتاشتۇرۇش جۇمىكىنى ئاچتى - ده، تېزلا شار بىلەن ئاسماڭغا كۆتۈرۈلۈپ كۆزدىن غايىب بولدى. شۇ تاپتا ئۇلارنى شامال ئۇچۇرۇپ، ئۆزلىرىنىڭ تۇغۇلغان ۋەتىنىدىن نەچچە مىڭ دېڭىز مىلىچە يېرالقىلىقتىكى قاقاس ئارالغا ئاپسەرلىپ قويغانىدى.

2

ئىنژېپىر شار تورىنىڭ يېرتىلغان يېرىدىن سۇغا چۈشۈپ كەتكەچكە، ئۇنى ئۆركەشلەۋاتقان دېڭىز دولقۇنى يۇتۇپ ئېقتىپ كەتكەندى. ئۇنىڭ ئامراق ئىتى توپمىز بىللىك يوقالغانىدى.

— ماڭايىلى! — دەپ ۋارقىرىدى گېدىيون سېپىلىت. سېپىلىت، خاربېرت، پېنكروف ۋە ناب تۆتلىسىلا ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق ھېرىپ ماجالى قالىغانلىقىنى يادىدىن چىقىرىپ، ئىنژېپىرنى ئىزدەپ كېتىشتى. سايىرىپس سىمتىنىڭ يوقلىشى بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىدە. بىرىنىڭ قىرغاققا چىقىپ قېلىشى ئارىلىقىدا ئىككى

مېنۇتىمۇ ۋاقت ئۆتىمىگەندى. شۇڭا، ئۇلار سايىرسى
سىمىتىنى ۋاقتىدا تېپىشنى ئۆمىد قىلىشاتتى. ئۇلار
پات - پات توختاپ، بار ئاۋازى بىلەن چاقراتتى، لېكىن
ھېچقانداق جاۋاب سادا قايتىمىدى. ئۇلار ئالاھازەل بىر-
نەچچە دېڭىز مىلى يول ماڭغاندىن كېيىن، ھېرپ -
چارچاپ ماجالىدىن كەتتى. بۇ گىياھنېمۇ كۆرگىلى
بولمايدىغان ئۇنۇمىسىز، تاشلىق كىچىك ئارال بولۇپ، بۇ
قاقاڭ ئارالنى دېڭىز قۇشلىرىلا ماكان تۇتقانىدى. ئۇلار
بۇ قاقاڭ، تاشلىق ئارال كەڭرەك بىر ئارالنىڭ بىر
بۆلىكىمىدۇ - يى؟ دېگەن مۇلچەر بويىچە ئالدى - كەينىدە-
گە مېڭىپ چاقىرغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلارنىڭ سادا-
سىنى ھېسابقا ئالماغاندا پۇتكۈل ئارال تىمتاس جىمە-
جىت ئىدى.

قاراڭغۇ كېچە ئۆتۈپ كەتتى، پۇتكۈل ئارال ئۇلارنىڭ
كۆز ئالدىدا نامايان بولدى، غەرب تەرمەپتىكى تىك قىر-
غانىنىڭ كەينىدە بىر پارچە قۇرۇقلۇق بار ئىدى. شۇ
يەرگە بېرىۋالسىلا، ئۇلارنىڭ ھەرھالدا ۋاقتلىق جان
ساقلىيالايدىغانلىقى شۇبەسىز ئىدى. بۇلار تۇرغان كە-
چىك ئارال بىلەن قۇرۇقلۇقنىڭ ئارىلىقىنى كەڭلىكى
يېرىم دېڭىز مىلى كېلىدىغان، شاۋقۇنلۇق تېز ئېقىن-
لىق بوغۇز بولۇپ تۇراتتى. نېڭىر ناب خوجايىنىنى
ئىزدەپ تېپىشقا ئالدىراپ تاقفت قىلىپ تۇرالماي، تەۋەككۈل

قىلىپ بوغۇز سۈيگە چۈشۈپ ئۆزۈپ كەتتى. چوش بولغاندا، دېڭىز تاشقىنى قايتىپ، بوغۇزنىڭ قۇم باس- قان تېگى ئېنىق كۆرۈنۈپ قالدى، سۇ ئاققان جاي سا- هىل بولۇپ قالدى. ئۈچەيلەن تار سۇ يولىدىن ئۆتۈپ قارشى قىرغاققا چىقىپ، كېيىنكى قەدەمە قانداق قە- لمىش كېرەكلىكى توغرىسىدا مەسىلەتلىشىشكە كە- رىشتى. سىپىلىت قايتىپ كېلىپ، شۇ يەردە پېنكروف بىلەن ئۇچرىشىدىغان بولۇپ ۋەدىلەشتى - دە، بىرنەچچە سائەتنىڭ ئالدىدا ناب كەتكەن تەرەپكە قاراپ مېڭىپ قىرغاققا چىقتى؛ پېنكروف ئۇنى شۇ يەردە كۆتىدىغان بولدى. سىپىلىت دوQMۇشتىن بۇرۇلدى - دە، كۆزدىن غايىب بولدى.

— خوش، — دېدى پېنكروف، — ئىشىمىز ئوڭدىن كېلىپ قالار، پىلان بويىچە ھەركەت قىلايلى. بىز چارچىدۇق، مۇزلىدۇق، ئېچىرقاپ كەتتۈق. دېمەك، بىز پاناه جاي، ئوت ۋە ئۆزۈقلۈق تېپىشىمىز كېرەك. ئور- مانلىقتا ئوتۇن بار، ئۇۋىلاردا تۇخۇم بار، كەم نەرسە پە- قەت تۇرالغۇ جايلا.

— بولىدۇ، — دېدى خاربېرت جاۋابىن، — بىز پا- ناھلانغۇدەك بىرەر ئۆڭكۈر بارمىكىن، قاراپ كېلىمەلى. ئۇ ئىككىسى دېڭىز ساھىلىدىكى چوڭ قىيا تاشنى بويلاپ ماڭدى. تاشنىڭ تۆپىسىدە سەدەپ قولۇلىسى با-